

[Grove]

gruppe. Der er mange af dem, der er meget miljøvenlige, selv om man også kan finde det modsatte. Det er ikke sådan, at alt er rødt eller sort i denne forbindelse. Der er også noget, der er grønt.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Jeg forstår i grunden ikke, hvorfor hr. Grove ikke vil anvende sine pædagogiske evner på at forklare, at hans politik ikke er den samme som hr. Løvig Simonsens og min. Men det er da ærgerligt for hr. Grove.

Må jeg så lige sige en enkelt ting til hr. Grove. Jeg har ikke hængt et helt erhverv ud. Når jeg taler om landbruget, taler jeg om dem, der forhandler for landbruget. Jeg taler ikke om den enkelte landmand. Hr. Grove ved jo udmærket godt, at vi har talt om et strukturproblem for landbruget, der presser den enkelte landmand ind i de situationer, der skaber miseren. Det er lidt dårligt, at hr. Grove ikke ved det.

Jeg vil gerne sige til hr. Arne Bjerregaard, at hvis hr. Arne Bjerregaard ikke har et grundlag at tage stilling på, så forstår jeg i grunden ikke, hvorfor hr. Arne Bjerregaard overhovedet ytrer sig i debatten.

Og endelig vil jeg sige til hr. Sønderby: sammenligningen mellem husholdningernes forbrug af fosforholdige vaskemidler og landbrugets forbrug af kunstgødning er unægtelig en forvriddning af diskussionen.

Lone Dybkjær (RV):

Det moderne menneske er historieløst, siger man. Bare det samme kunne siges om forureningen. Men det kan det ikke. Forureningen har i høj grad en historie, som måske bedst kan siges med ordene: i min fars tid var der ingen forurening, da gravede man det bare ned. Hertil kan føjes: eller også smed man det langt nok ud i vandet eller højt nok op i luften, og så var den sag i orden.

Dagens debat er heller ikke historieløs. Den startede faktisk allerede den 14. november sidste år, hvor der var en forespørgselsdebat om miljøpolitikken. Her blev der vedtaget en radikal dagsorden, der bl.a. indeholdt et pålæg til regeringen om at udarbejde en prioriteret handlingsplan for miljøområdet. Den kom også, den 28. maj 1986. Men

det var hverken en plan eller en prioritering af miljøområdet. Man kan ikke engang sige, at det var alt skidt fra havet, for havproblemerne var overhovedet ikke nævnt.

Derimod indeholdt planen bl.a. en hel del om sund kost. Jeg skal dog lade miljøministeren, at hummer ikke var en af hans forudsætninger for sund kost. Fisk var det naturligvis heller ikke, men en hel del af dem var jo også allerede døde på det tidspunkt. For det forfærdende ved denne debat er jo, at tingene allerede var sket for lang tid siden.

Jeg skal i øvrigt ikke gå ind i den plan; den vil vi få lejlighed til at diskutere på et senere tidspunkt.

Når jeg alligevel nævner planen, er det selvfølgelig, fordi vi mener, at det netop inden for miljøområdet er vigtigt, at vi har en prioriteret handlingsplan. Det er vigtigt, at vi ved, hvad der haster mest, og hvor vi bedst kan yde en indsats derfor. Får vi ikke det, kommer vi netop til at stå i en situation som denne, hvor udgangspunktet er et truet havmiljø, og hvor regeringen så er nødt til at præsentere en her-og-nu-plan.

Planen indeholder hverken en miljøpolitisk målsætning eller de økonomiske midler, og det er faktisk uforsvarligt, for begge dele er nødvendigt.

Det er nu, der skal handles, hvis vi skal redde de danske farvande fra at dø af forurening, men det skal være med en velovervejet og veldokumenteret handlingsplan, og der skal handles både nationalt og internationalt. Jeg skal i dag i alt væsentligt hæfte mig ved det nationale.

Vi står over for en stor fællesopgave, hvis løsning kræver medvirken, direkte eller indirekte, fra alle grupper i samfundet: landbrug, industri, husholdninger, kommuner, amter, miljøministeriet og Folketinget. Problemet er klart defineret: landbrug, industri og husholdninger belaster vores jordklode, havenes liv dør, vort naturgrundlag og en del af erhvervsgrundlaget, fiskeriet, er ved at forsvinde.

Vi kender godt hovedårsagerne til det: vi har rensningsanlæg, der i bedste fald kun rens biologisk, vi har for stor udledning af spildevand, og vi har for store mængder af næringssalte, der ikke ledes gennem rensningsanlæggene. En fyldestgørende handlingsplan må derfor tage effektivt fat på alle tre problemer.